Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Oslo, 18.11.2019

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
13/1103	2013/5028	Hilde Valved

Ny regulering for håndtering og gjenvinning av betong og tegl fra rivingsprosjekter

Anbefaling etter høring

Et nytt kapittel i avfallsforskriften har vært på høring, etter forutgående avklaring av dette med Klima- og miljødepartementet. Endringen vil medføre standardiserte krav i stedet for enkeltsaksbehandling og gjør dermed saksbehandlingen enklere og mer forutsigbar. Den vil sikre miljømessig forsvarlig gjenvinning av lite forurenset betong og tegl, og også bidra til at miljøgiften PCB blir håndtert på en trygg måte.

Miljødirektoratet har mottatt 13 høringsinnspill. Alle høringsuttalelser og konsekvensutredningen er å finne via denne lenken: https://tema.miljodirektoratet.no/no/Horinger/Regelverk/Foreslar-nytt-kapittel-i-avfallsforskriften-om-betong--og-teglavfall-20135028/

Bestemmelser ved bruk av betong og tegl fra riveprosjekter

Flertallet av høringsinstansene er positive til at det fastsettes en forskrift som klargjør når det er tillatt å bruke betong og tegl fra riveprosjekter til anleggsarbeider. Det er imidlertid kommet flere innvendinger knyttet til den foreslåtte grenseverdien for seksverdig krom. Vi satte en streng verdi i forslaget som har vært på høring, basert på den kunnskapen vi hadde da og med utgangspunkt i normverdien for jord. Flere trekker fram at denne normverdien ikke er direkte overførbar til betong. Betong binder de fleste miljøskadelige stoffer bedre enn jord og gir derfor mindre utlekking av disse. Nyere undersøkelser fra NGI viser også at selv om seksverdig krom lekker ut fra betong i konsentrasjoner som gir grunn til bekymring reduseres den kjapt til den mindre skadelige treverdige krom, i kontakt med organisk materiale. Vi anbefaler derfor en endret og høyere grenseverdi for seksverdig krom enn i forskriftsforslaget som var ute på høring.

På grunn av høringsinnspill tar vi inn et nytt krav om at betong eller tegl som skal gjenvinnes og brukes til anleggsformål ikke må inneholde myke fuger. Myke fuger kan relativt ofte inneholde helse- og miljøfarlige stoffer og de er relativt sett lette å fjerne. Miljødirektoratet veileder allerede

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo|
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

i dag at myke fuger skal fjernes før gjenvinning av betongavfall, og en forskriftsfestning av dette vil derfor ikke være en endring i forhold til dagens praksis.

Videre har vi etter høringsinnspillene skjerpet noe på dokumentasjonskravene som følger betongen og teglet fra riving til gjenvinning. De nye kravene er knyttet til hvilke mengder betong og tegl som er brukt fra det enkelte riveprosjekt, og hvor og hvordan betongen og teglet er brukt. Disse tilleggskravene mener vi er viktig for å kunne kontrollere at det er nyttig gjenvinning som forekommer, og at mengdene benyttet betongavfall er i forhold til mengdene tiltaket hadde behov for. Vi har i tillegg lagt til et tilleggskrav til dokumentering av byggeår om å dokumentere årstall for vesentlige endringer av bygget, dersom dette er kjent. Dette tilleggskravet mener vi er viktig for å kunne kontrollere om alle relevante analyser er utført, siden ulike miljøgifter er benyttet i ulike tidsperioder.

Vi er enig med innspillet fra flere om at paragrafen i høringsforslaget som inneholder vilkår for bruk av betong og tegl fra riveprosjekter bør splittes for å gjøre regelverket lettere forståelig. Vi anbefaler derfor nå *en* paragraf som inneholder krav til renhetsgraden til betongen og teglet og *en* paragraf som inneholder tilleggskrav som må være oppfylt dersom betongen eller teglet er malt eller påført sementbaserte fuger, avretningsmasse eller murpuss.

Vi har i tillegg anbefalt noen endringer i forskriftsforslaget av rent språklig art.

Bestemmelser om fjerning og destruksjon av PCB- holdige malingslag, murpuss m.m.

Forslaget om å stille krav om at malingslag, fuger, avrettingsmasser, murpuss og tilstøtende betong som inneholder særlig høye PCB-konsentrasjoner fjernes før rivning og at avfallet som oppstår behandles slik at all PCB i avfallet blir destruert, har fått en mer blandet mottakelse.

Flere mener at regelverket bør åpne opp for at avfall fra byggverk eller del av byggverk som rives, kan leveres direkte til deponi, uten at malingslag, murpuss, fuger m.v. med innhold av slikt høyt PCB innhold fjernes på forhånd. Vi er uenige i dette. Begrunnelsen er at stående bygg med høye PCB konsentrasjoner er den største gjenværende kilden for spredning av miljøgiften PCB. Selv om miljøgiften PCB vil komme under bedre kontroll på et velregulert deponi vil den ikke tas ut av kretsløpet og vi mener det derfor ikke vil være en tilfredsstillende løsning. Dette er det redegjort mer for i konsekvensvurderingen som lå til grunn for høringen

Flere høringsinstanser mener at levering av malingslag, murpuss, fuger mv, som er fjernet på grunn av høyt innhold av PCB, kan leveres til deponi for farlig avfall som et alternativ til forbrenning. Vi er uenige i dette. Dersom man aksepterer at malingslag, murpuss, fuger m.v. der den høyeste konsentrasjonen av ∑ 7PCB i representative prøver er lik eller høyere enn 50 mg/kg må fjernes før riving, følger det av POPs-forordningen, som er gjennomført i norsk rett i produktforskriften kapittel 4, at dette avfallet må behandles på en slik måte at all PCB blir destruert. Det vil si forbrenning ved tilstrekkelig høye temperaturer.

Anbefaling

Vi mener at de endringene vi foreslår etter høringen ikke er av et slikt omfang verken miljø- eller kostnadsmessig at det utløser krav om ny høring. Vi anbefaler at Klima- og miljødepartementet

fastsetter vedlagte forslag til forskrift (vedlegg 1). Vi legger også ved en versjon av forskriftsforslaget der samtlige endringer som er gjort etter høringen er markert (vedlegg 2).

For mer informasjon om høringsinnspillene, viser vi til det vedlagte dokumentet "Sammenstilling og vurdering av høringsinnspillene" (vedlegg 3). I sammenstilling henviser vi til paragrafene slik de lød i høringsforslaget og ikke slik de nå foreligger i det reviderte forskriftforslaget.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ellen Hambro	Marit Kjeldby
direktør	avdelingsdirektør

Vedlegg:
1. Revidert forskriftsforslag
2. Forskriftsforslag med spor endringer
3. Sammenstilling og vurdering av høringsinnspill
4. Notat fra NGI om seksverdig krom-verdier, 3. juni 2019
5. Notat fra NGI om utlekking av krom (VI), 2018

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.